

KL'S SKOLESTARTUNDERSØGELSE 2012

De kommende børnehaveklassebørn er klar til den digitale skole

August 2012

1/10

Resumé

KL har fået gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt forældre til kommende børnehaveklasseelever og blandt børnehaveklasseledere og lærere i 0.-6. klasse i folkeskolen. Undersøgelsen er gennemført af TNS Gallup i juni 2012.

Undersøgelsen viser, at de kommende børnehaveklasseelever ifølge deres forældre er klar til at lære i den digitale skole. Et stort flertal af de 6-årige bruger allerede digitale medier, og over halvdelen af børnene arbejder ofte med digitale læringsprogrammer derhjemme.

Børnehaveklasseledere og øvrige lærere mener, at brugen af digitale medier i undervisningen i høj grad motiverer eleverne og kan bruges til at differentiere undervisningen, så alle børn lærer mest muligt.

Hvis børnehaveklasseledere og lærere skal øge deres brug af digitale medier i undervisningen, peger de især på, at teknikken skal være i orden, at materialerne skal være let tilgængelige, og at der skal være mulighed for efteruddannelse og videndeling.

De kommende elever bruger digitale medier langt mere, end børnehaveklasseledere og lærere tror

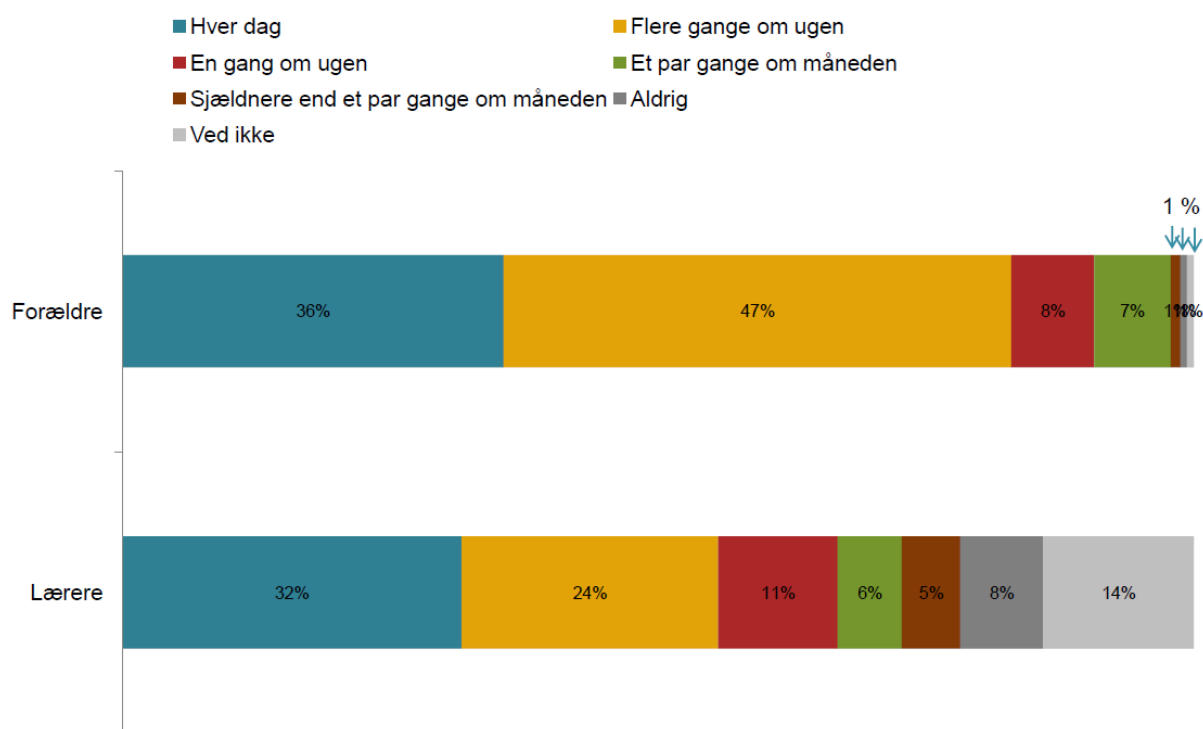
Undersøgelsen viser, at:

- 83% af forældrene svarer, at deres barn bruger digitale medier hver dag eller flere gange om ugen.
- Børnehaveklasselederne og lærerne tror, at det kun gælder for 56% af børnene.
- 10% af forældrene svarer, at deres barn bruger digitale medier sjældnere end en gang om ugen

Figur 1.

Spørgsmål til forældre: Hvor ofte bruger dit barn digitale medier?

Spørgsmål til børnehaveklasseledere og lærere: Hvor stor en andel af de elever, der starter i børnehaveklassen til august, tror du anvender digitale medier?

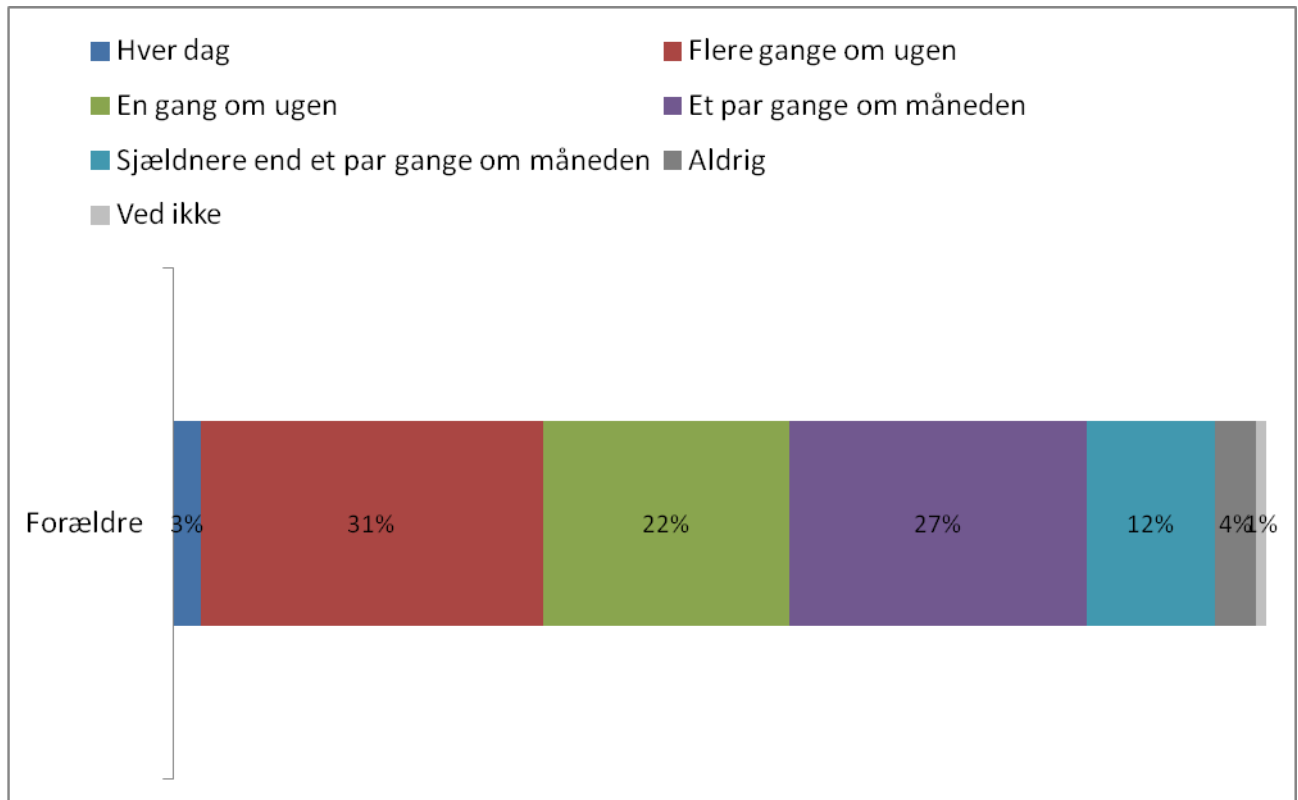

Næsten alle kommende børnehaveklasseelever bruger allerede digitale læringsprogrammer

- 56% af forældrene svarer, at deres barn bruger et læringsprogram som fx Pixeline, apps med bogstaver og tal mm. mindst en gang om ugen.
- Omvendt svarer 43% af forældrene, at deres børn højst bruger læringsprogrammer et par gange om måneden.

Figur 2

Hvor ofte bruger dit barn læringsprogrammer (fx Pixeline, apps med bogstaver og tal mm.)

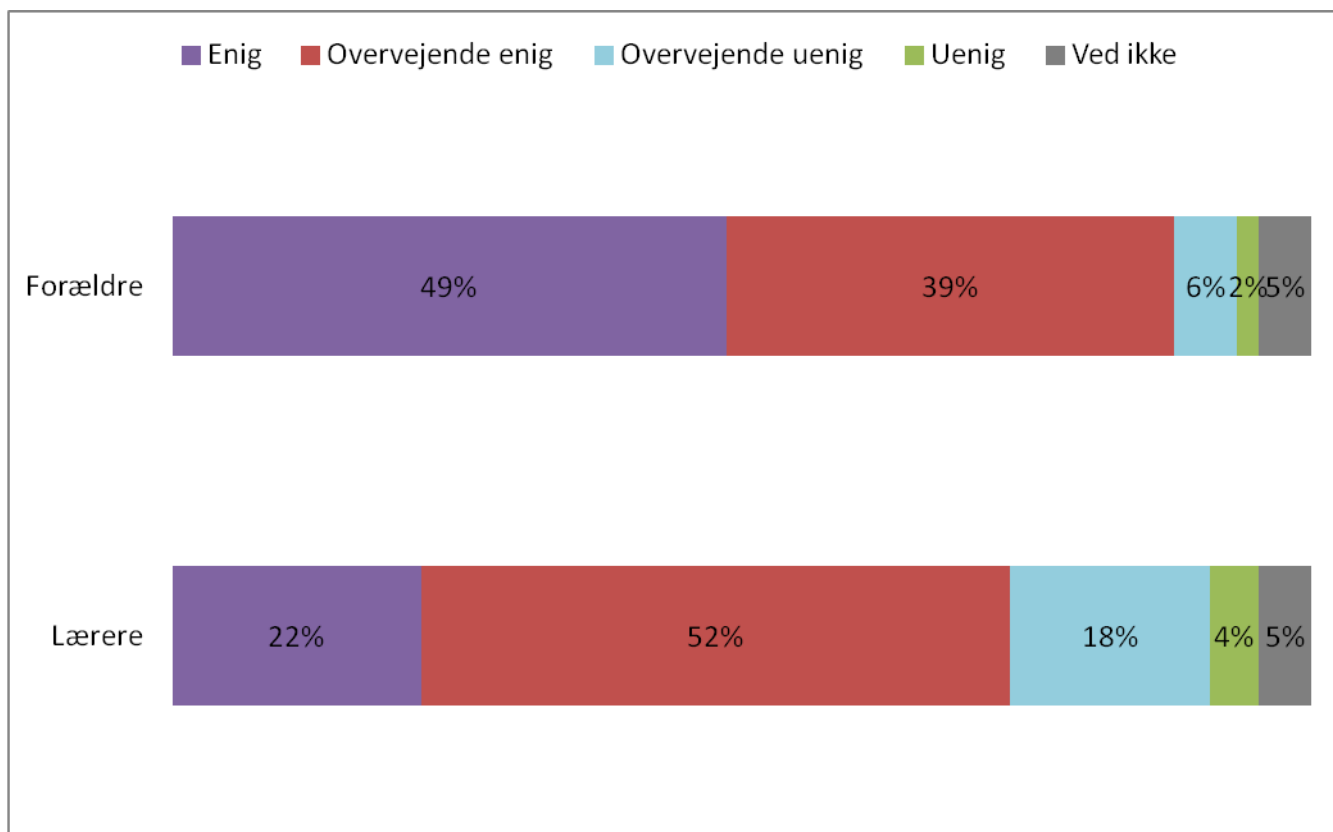

- 88% af forældre er enige eller overvejende enige i, at deres barn kan gennemføre læringsprogrammer.
- 77% af børnehaveklasselederne og lærere mener det samme. Og de svarer i højere grad ”overvejende enig” end ”enig”.

Figur 3

Spørgsmål til forældre: Mit barn kan gennemføre læringsprogrammer

Spørgsmål til børnehaveklasseledere og lærere: De kommende børnehaveklasselever kan gennemføre læringsprogrammer

- Når det gælder øvrige digitale kompetencer som fx at søge og finde ting på nettet, selv producere fx tegninger, film mv. samt kommunikere ved hjælp af sms, Skype, e-mail mv., er flertallet af både lærere, børnehaveklasseledere og forældre enige om, at børnene endnu ikke behersker dette. Der er dog en tendens til, at lærere og børnehaveklasseledere tror, børnene kan lidt mere, end deres forældre mener, de kan.

KL's synspunkter:

Skolen skal udnytte, at eleverne er parate til digital læring

Det er et vilkår for os alle sammen, børn som voksne, at den verden, vi skal begå os i, er blevet digital. Det er tankevækkende, at de kommende børnehaveklasselever er langt mere parate til at lære i den digitale skole, end børnehaveklasselederne og lærerne tror. Der er risiko for, at skolen ikke fra skolestarten udnytter potentialet i digital læring som en integreret del af undervisningen.

Alle børn skal have del i digitaliseringens læringsmuligheder

En mindre gruppe skolestartere har meget begrænsede erfaringer med digitale medier, herunder med læringsprogrammer. Der er risiko for, at forskellen på skolestarternes digitale kompetencer – og dermed forskellen på størrelsen af deres vifte af læringsmuligheder - bliver endnu større. Her har skoler og dagtilbud en stor opgave i at bruge it og digitale medier som et naturligt element i arbejdet med at få børn til at trives, udvikle sig og lære. Det indbefatter også at tage en dialog med forældrene om, hvordan de kan støtte barnets trivsel, udvikling og læring derhjemme, herunder fx bruge læringsprogrammer.

Der er behov for, at folkeskolen og dagtilbuddene tager et tigerspring fremad – læringsmæssigt og digitalt.

Digitale medier har et enormt potentiale i forhold til at fremme læring

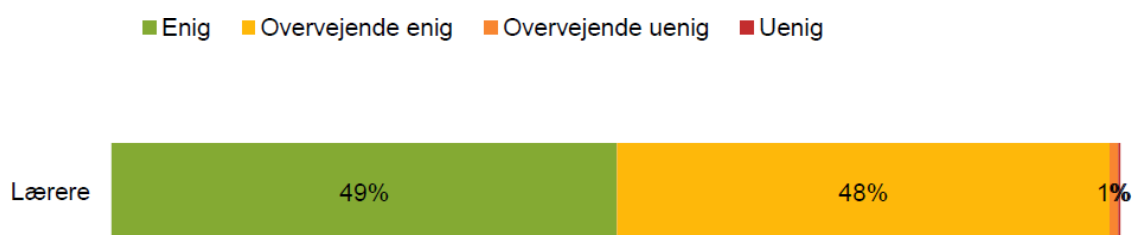
Undersøgelsen viser, at:

Et meget stort flertal af børnehaveklasseledere og lærere er enige eller overvejende enige i, at digitale medier

- motiverer eleverne (97%)
- øger muligheden for at differentiere undervisningen (92%)
- gør det let for eleverne at træne det, de har størst behov for (88%)
- kan gøre eleverne bedre til at producere, formidle, kommunikere og fremlægge (83%)
- kan hjælpe eleverne med at fastholde koncentrationen (82%)

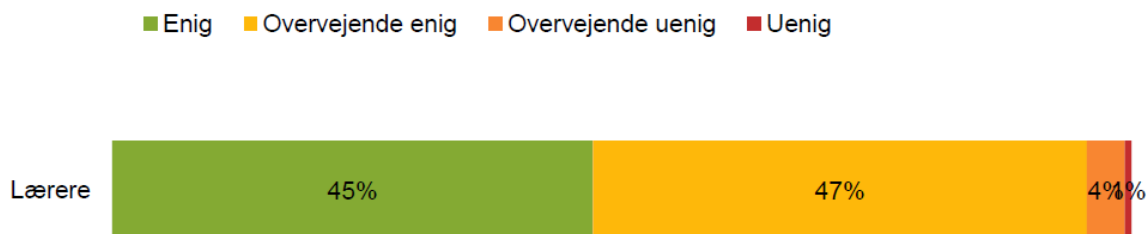
Figur 4

Er du enig eller uenig i, at digitale medier motiverer eleverne?

Figur 5

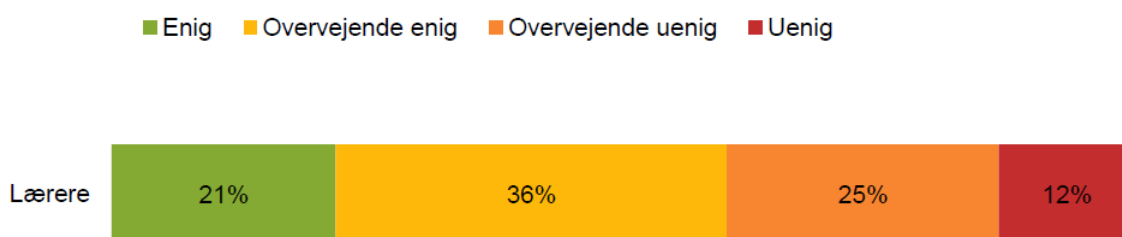
Er du enig eller uenig i, at digitale medier øger muligheden for at differentiere undervisningen?

- 57% af børnehaveklasselederne og lærerne er enige eller overvejende enige i, at digitale medier frigør tid, så lærerne kan støtte flere elever.

Figur 6

Er du enig eller uenig i, at digitale medier frigør tid, så du kan støtte flere elever?

KL's synspunkter:

Den digitale skole kan bidrage til, at alle elever lærer mere inden for de givne ressourcer

Det er interessant, at over halvdelen af børnehaveklasselederne og lærerne ser et potentiale i, at brug af digitale medier, fx digitale læremidler, frigør tid. KL's bud er, at tidsbesparelsen bl.a. vil komme ved, at eleverne i perioder kan arbejde selvstændigt eller i grupper med digitale læremidler, der passer til netop deres læringsmål.

På sigt vil de digitale medier bidrage til at ændre grundlæggende ved hele lærings- og undervisningsopgaven. Fra forskning ved vi, at alle elever lærer mere, hvis de møder tilpas svære udfordringer, arbejder frem mod tydelige mål og får hyppig og konkret opfølgning. Lærerne vil fremover skulle bruge en større del af deres arbejdstid på at være i dialog med eleverne om deres læringsmål, både digitalt og ansigt til ansigt.

Læremidler, elevprodukter og elevresultater bør være tilgængelige digitalt, så det er let for både lærere og elever at hente læremidler, løbende at arbejde med og kommentere på elevens produkter, følge elevens progression og justere på læringsindsatsen. Fleksibel organisering af undervisningen på tværs af klasser og årgange vil fremme et læringsmiljø, hvor de digitale læremidler og lærernes ressourcer udnyttes så effektivt som muligt.

Implementering af ny praksis kræver samtidighed i indsatserne

Undersøgelsen viser, at:

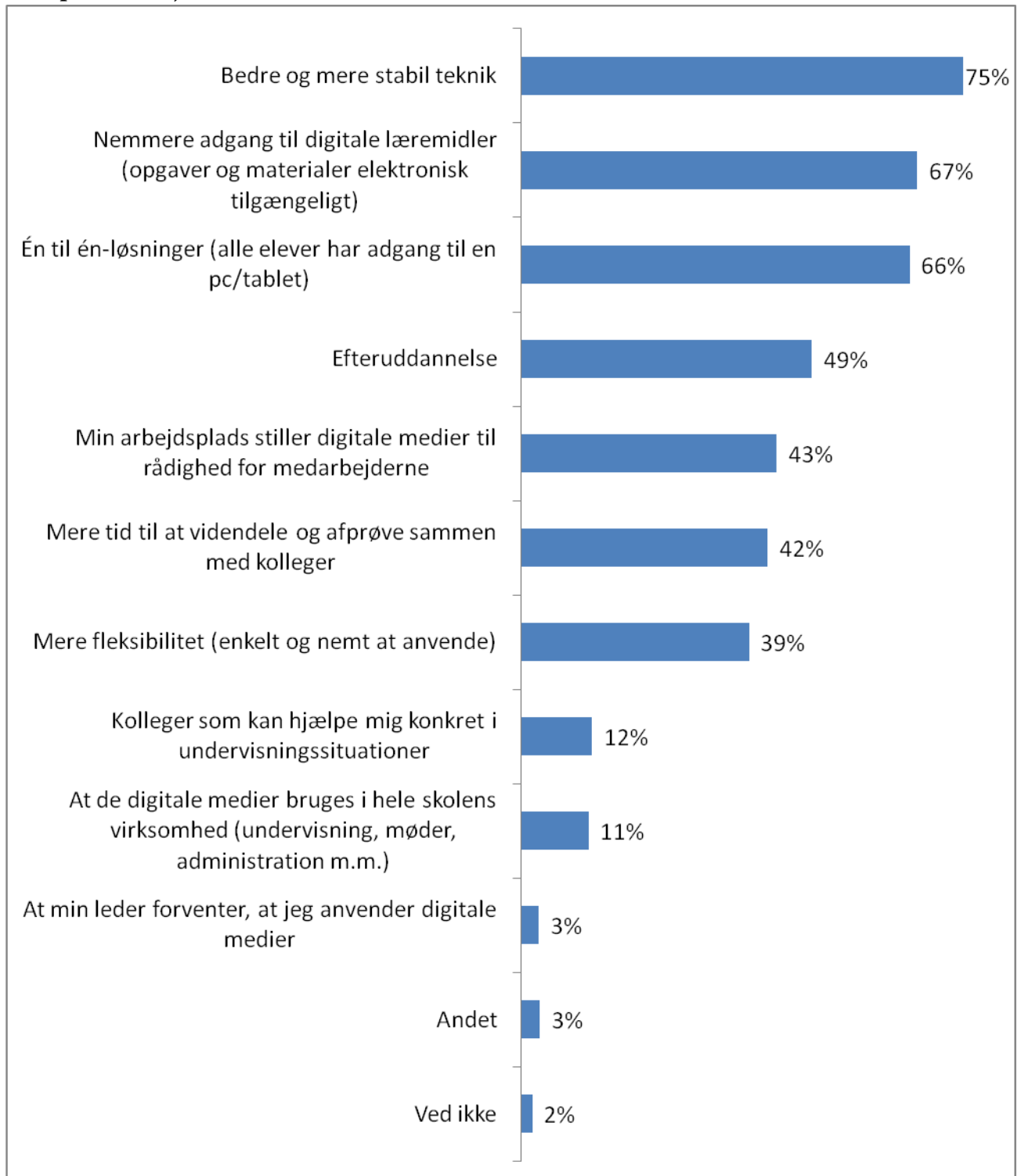
Børnehaveklasselederne og lærerne mener, to temaer er vigtige, hvis de skal øge brugen af digitale medier i undervisningen:

- 1) Det praktiske og tekniske (alle skal have adgang til en pc eller lign., teknikken skal fungere og der skal være nem adgang til digitale læremidler)
- 2) Efteruddannelse og videndeling

Derimod er det de færreste børnehaveklasseledere og lærere, som mener, at skoleledelsens forventning om, at lærerne bruger digitale medier, har stor betydning.

Figur 7

Hvad skal der til, hvis du skulle bruge digitale medier mere i din undervisning? (Mærker op til 5 svar)

KL's synspunkter:

Behov for samtidighed i indsatsen fordrer kommunale strategier for den digitale folkeskole

Svarene understreger, at når vi vil en ny praksis – i dette tilfælde øge børnehaveklasseledernes og lærernes brug af digitale medier – så er der behov for samtidighed i indsatserne. Der skal på én gang tages fat i såvel den tekniske, den videnskabsmæssige og ledelsesmæssige del af indsatsen.

Kommunalbestyrelserne bør udarbejde en strategi for digitalisering af folkeskolen. Strategien bør indeholde status, mål, udviklingsplan og budget. Nogle elementer er givet på forhånd. Fx har kommunerne ansvar for at alle elever på folkeskolerne har let og stabil adgang til internettet senest i 2014. Men kommunerne har også ansvar for, at digitaliseringen fører til øget læring hos eleverne og til bedre ressourceudnyttelse i folkeskolen. Dette kræver, at de digitale potentialer udnyttes fuldt ud. Mange kommuner og skoler er allerede i fuld gang med opgaven. Der er meget at lære af frontløberne. Samtidig skal kommunerne være opmærksomme på, at alle skoler og alle lærere bliver en del af udviklingen.

Digitale læremidler skal understøtte nye læringsmiljøer

KL og staten samarbejder om at øge brugen af it i folkeskolen, og staten har afsat i alt 500 mio. kr. til formålet. Et af de store satsningsområder i disse år er at fremme markedet for digitale læremidler. I årene 2012-15 kan kommunerne få medfinansieret indkøb af digitale læremidler, der lever op til en række kriterier.

De digitale læremidler skal understøtte nye læringsmiljøer i folkeskolen. Der er brug for langt mere fleksible indkøb af læremidler end i dag. Man skal kunne købe mindre dele af et læringsprogram, som vi kender dette fra musikmarkedet i dag, hvor vi køber enkelte numre frem for hele albums.

Skoleledelsen kan have afgørende betydning for effektiv brug af digitale læremidler

Det er overraskende, at så få lærere ser ud til at tillægge skoleledelsen stor betydning i forhold til, om de som lærere anvender digitale medier i deres undervisning. Mange undersøgelser peger ellers på, at hvis skoleledelsen sætter ambitiøse mål for en indsats og tydeligt prioriterer den i skolens hverdag, mangedobles sandsynligheden for succes. Men det har de lærere og børnehaveklasseledere, der er med i undersøgelsen, måske endnu ikke selv erfaret. KL forventer, at skolelederne med rygstød hos kommunalbestyrelsen sætter klare mål for, hvordan eleverne på deres skole skal få størst muligt læringsudbytte ud af at skolens læringsmiljø bliver digitalt. Og følger op på indsatsen hyppigt og konkret.

Behov for forskning om det digitale læringsmiljø

Desværre er der endnu ikke så stor viden om, hvilken effekt it har på elevernes læring, og hvorfor it har effekt. Derfor er der behov for forskning.

Det er vigtigt, at der forskes i, hvordan skolerne kan arbejde med it i undervisningen, og hvordan digitale læremidler kan understøtte læringseffekten. Det er også vigtigt at afprøve nye un-

dervisnings- og læringsformer understøttet af it. Der skal sættes gang i forsøg på skoler - de såkaldte demonstrationsskoler - som skal finansieres af en del af de 500 millioner kroner, regeringen har afsat til at styrke it i folkeskolen. I tilknytning til forsøgene er der brug for forskning, der belyser, hvilke indsatser i det digitale læringsmiljø, der giver størst fagligt udbytte for eleverne og om tydelige læringsmål, der er tilgængelige digitalt, kan give bedre læring.

Fakta om nationale indsatser for styrket brug af it i folkeskolen

Kommunerne har ansvar for, at alle elever på folkeskoler har let og stabil adgang til internettet senest i 2014. Dette fremgår af aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2012.

Regeringen har i perioden 2012-2015 afsat i alt 500 millioner kroner til at styrke it i folkeskolen. KL og regeringen har sammen udarbejdet en model for fordelingen af pengene i 2012. I 2012 udmøntes op til 50 millioner kroner fra puljen med fokus på digitale læremidler i fagene dansk, matematik, naturfag og engelsk. For at få del i pengene skal kommunerne medfinansiere med et tilsvarende beløb.

Ud over initiativet med at stimulere markedet for digitale læsemidler samarbejder KL og staten også om at

- sikre let og overskuelig distribution af læremidlerne
- udvikle læringsmål for eleverne
- gennemføre forsøg med digitale læringsformer på demonstrationsskoler

Metode i skolestartundersøgelsen

TNS Gallup har gennemført undersøgelsen for KL i juni 2012. Der er tale om en spørgeskemaundersøgelse blandt en stikprøve bestående af 323 forældre til kommende børnehaveklasse-elever og 474 børnehaveklasseledere og lærere i 0.-6. klasse i folkeskolen. Dette vurderes at være en acceptabel stikprøvestørrelse. Alle respondenterne er tilfældigt udvalgt fra TNS Gallups eget webpanel Gallup Forum. Undersøgelsen er gennemført som webinterviews.